

Αρχὴς Γραμμῆς

KOR

ΠΟΙΗΜΑ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝ

ΕΝ ΝΕΩ ΦΑΛΗΡΩ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΥΨΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ

ΕΝ ΕΤΕΙ 1821 ΤΗ 25^η ΜΑΡΤΙΟΥ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΝ ΑΓ. ΛΑΥΡΑ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΡΗΝΟΥ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ

ΤΟΥ ΗΡΩΙΚΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΡΔΟΡΟΥΜΗΑ

Ἀνθυπολοχαγῷ Ἀποστράτου.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΛΟΥΣ

1885

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΟΙΗΜΑ ΗΡΩΙΚΟΝ ΤΟΥ 21 ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΕΝ ΤΗ, ΑΓΙΑ, ΛΑΤΡΑ.

Ὡ γῆ εὐαγγελίζου
χαρὰν καὶ εὐτρεπίζου.

Ὡ ὑπέρλαμπρος ἡμέρα!
τῆς Ἑλλάδος σωτηρία!
σήμερον εὐηγγελίσθη
δι' ἡμᾶς ἐλευθερία.

Σήμερον ὠρκίσθ' ὁ Ἕλλην
κ' εἶπε τὰν ἥ ἐπὶ τὰν
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
ἐνδοξον τὸ τελευτᾶν
Σὰν σήμερον ἐλάβομεν
τὸ φῶς ἐλευθερίας,
τὸ Πνεῦμα τὸ οὐράνιον
κατὰ τῆς τυραννίας

Δὲν ἐφείσθη ἡ Ἑλλὰς
αἱμάτων καὶ θυσίας
ἀλλ' οὐτ' αὐτὰ τὰ τέκνα τῆς
οὔτε περιουσίας

Ἄλλ' ἔδραξαν τὰ ἄρματα,
κατὰ τῶν Μουσολμάνων,
τοὺς ἐσφαζον ἀνηλεῶς,
χωρὶς καιρὸν νὰ χάνουν

Τὸν γέροντα ἐκύτταζον,
τὸν Γερμανὸν ἐκείνον,

ποῦ κράτει τὴν σημαίαν μας,
πρηνεὶς τὴν προσεκύνουν.

Καὶ αἱ κόραι τοῦ Μωριά,
ἐμπρός του γονατίζουν,
ἀντικρὺ τῆς σημαίας μας
ποταμηδὸν δακρύζαν!!

Μία μὴ μείνῃ ἀπὸ μᾶς
φώναζον στεντωρούα,
να! ἡ ὁ θάνατος; γιὰ μᾶς,
ἡ ἡ ἐλευθερία.

Ὡ αἶσθημα ἡρωϊκόν,
ἀπὸ τὰς ἡρώιδας,
τὴν ἐλευθερίαν ἐγύρευον,
κ' ἐκεῖ εἶχον τὰς ἐλπίδας

Κ' ὁ Βύρων εἰς τὸ πλάγιτον,
ἐλληνικὰ νδυμένος,
κ' ἐλληνικὸν σελάχιον
στήν μέσην του ζωσμένος

Τὸν κύτταζαν οἱ Ἕλληνες
καὶ πᾶσαι ἑλληνίδες
θαβώριον σχηματίζον
Ἡλίου τὰς ἀκτῖνες!

Πόθεν ἐστάλη; (ἔλεγαν)
μήπως παρὰ ὑψίστου;

ἦ ἀπ' τὴν γενναιοῦτητα
καὶ βούλησιν ῥιπνῶν;

Πράγματι ὁ ἀτρόμητος!
μὲ βούλησιν δικήν του,
ἄφησε τοὺς γεννήτορας,
κ' ὅλους τοὺς συγγενεῖς του!

Ὡς τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος!
ἦλθεν εἰς τὴν ἑλλάδα
ἄχ! θῦμα ἐγένετο! καὶ αὐτὸς
στ' ἀγῶνος τὴν κοιλίαν

ὦ! τί ὥτιον τρομερόν
ν' ἀκούς ἀπ' τὸ Λονδῖνον
αὐτὸς ὁ Λόρδος (Beyron)
δὲν πτοήθη τὸν κίνδυνον;

Ποῦ εἶσαι γέρον Γερμανεῖ!
ἐλθε νὰ μᾶς κυττάξης
ἀπὸ τῆς Λαύρας τὴν μονὴν
χαίρων νᾶναστενάξης!

Νὰ ἰδῇς ἐδῶ τί γίνεται!
ἀπὸ τὰ σπέρμα τὰ σου
ἰδοὺ καὶ ἡ σημαῖα σου
ἐδῶ εἶνε κοντάσου!

ὦ γῆ αἱματοβάπτιστος!
καὶ κόκκαλον σπαρμένη!
κυττάξατε αὐτ' εἶν ἡ γῆ!
ἡ αἱματοχειλισμένη;

Κυττάξατε τὰ ὅπλα των,
πυρίτιδα μυρίζουν,
ἀκούω τὰς πυρόπετρας
μοὶ φαίνεται πῶς τρίζουν.

κυττάτε τὰ σελάχια των!
πῶς τ' ἄχουνε ζωσμένα
κύττα τὰ γιαταγάνια των
πῶς τ' ἄχουν τροχισμένα!

ὦ! τί σπαθιά εἶνε αὐτὰ
τὰ βλέπω κοκκινίζουν
καὶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν Τουρκῶν
δὲν βλέπετε! ἀχνίζουν.

Μπα νὰ καὶ τὸ γιαταγάνιον
Θωμά! αὐτοῦ τοῦ Γκόρπα!
ποῦ τὰ κεφάλια τῶν Τουρκῶν
ἐκόπτε καὶ ῥκόρπα!

Αὐτὸ τὸ γιαταγάνιον
τὸ ἄδραξε τοῦ Τούρκου
ὁ Γκόρπας τότε ὁ Θωμάς
ναὶ! τὸ παιδί τοῦ Βούλκου.
(Μεσολογγίτης)

Ἀπέθανεν ὁ δυστυχὴς
στὴν ψάθαν ξαπλωμένος,
τὸ πρόσωπόν του ἐφαίνετο
πῶς στέναζ' ὁ καῦμένος.

Κύτταξ' αὐτοὺς τοὺς ἥρωας
τοὺς ῥδῶ ζωγραφισμένους
καμάρωστους ὦ οὐρανέ;
τοὺς αἵματι βαμμένους!

Ὡ τί μνημεῖον εἶν' αὐτό!
ὦ πῶς τρέμω νὰ σταθῶ!
τοῦ Καραῖσκου εἶν' αὐτό!
χρυσοῦν πρέπει νὰ τ' ἀσπασθῶ!

Δὲν θὰ σοῦ ἔπρεπ' ἥρωα!
γιατ' ἐκλείσες τὸν Βέην!

ἔκει εἰς τὴν Ἀράχουσαν
αὐτὸν τὸν Μουσταμβέην.

Οὐδέν' ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τ'
ἄφησες νὰ γλυτώσῃ'
ἄλλ' οὔτε τὸν Μουστάμβειν,
σ' Ἀθήνας γιὰ νὰ σώσῃ!

Ἑπτὰ χιλιάδες ἦτανε
ὅλοι Ἀρβανιτάδες,
σὺ καὶ ὁ Γαβριὴλ εὐρεθήκατε
καὶ ὀλίγοι χατζαράδες.

Καὶ ὁ Μακρὸς ἀπ' τὸ Ζυγὸ
μὲ μερικοὺς Ζυγιώτες
ἔδωσαν τὲς γιαταγανιὲς
τὲς φοβερὲς τὲς πρώτες.

Οἱ ὀλίγοι ἦσαν ἀπ' τὸ Λαδὶ
καὶ ὀλίγοι Εὐρυτάνοι
πέρασαν τὴν Ἀρβανιτιὰ
ὅλην στὸ γιαταγάνι!

Ἀφοῦ τοὺς ἐξεπάστρεψαν,
ἤλθε καὶ εἰς Ἀθήνας!
ἄχ! κατηραμένος ὁ καιρὸς!
ὥς καὶ αὐτὸς ὁ μῆνας.

Ἦ ὦρ' ἐπικατάρματος
κ' ἐκεῖνο τὸ σπαιράκι,
ποῦ ἔξάπλωσε τὸν ἥρωα
γίγαν' Καραϊσκάκη!

Φεῦ! τὸ χιεσέμι ἔπαισεν!
τὰ πρόβατα ἴσχορπίσαν,
ὠρμησαν εἰς τὴν θάλασσαν
κ' ἐκεῖ τὰ κυνηγήσαν!

Καὶ μὲ αὐτὴν τὴν συμφορὰν,
πάλιν δὲν δειλιάζουν
ὀπίσ' ἐγύρισαν εὐθὺς τοὺς
Τούρκους τοὺς τρομάζουν!

Χέρια, μὲ χέρια πιάσθηκαν,
πλεκτὰ τὰ γιταγάνια!
ἐκρύβη τὸ τ' ὁ Ἥλιος.
δακρύζουν τὰ οὐράνια!

Ῥεῦμα αἱμάτων ἔτρεχε
ἐδῶ στὸν Φαληρέα,
στρώματα τὰ πτώματα!
κ' μέχρι τοῦ Ἰεραία

ἄχ, σφάλισον στόμα μου μὴν λὲς,
κ' σὺ καρδούλαμου μὴν κλαίς!

Τοὺς ἔδωκεν ὁ Παρθενὼν
τὰ τεῖχη του ἐτρίξαν
καὶ αἱ μαρμάρινοι θεαὶ
ὥς καὶ αὐταὶ δακρύζαν.

Φαινόνταν πῶς μιλούσανε
πῶν ἀνοιγαν τὸ στόμα!
τὴν γῆν παρεκαλούσανε
νὰ τὰς σκεπᾶς' μὲ χῶμα!

Νὰ μὴν τὰς εὕρ' Ἀγαρηνὸς
τὴν παρθενιά μὴ χάσουν,
ἢ Ῥέα καὶ ὅλοι οἱ θεοὶ
ἔλεγον νὰ προφθίσουν.

Ἄλλ' οἱμοὶ! αἱ καχότυχες!
δὲν τσ' ἐγένινεν ἡ χάρις,
διότι ἐσκοτώθηκεν
μέγας θεὸς ὁ Ἄρης (Καραϊσκάκης).

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἔπρεπε
στὴν Ἡπειρὸν κατόπιν
καὶ Θεσσαλίαν νὰ διαβῇ
νὰ φρίξῃ τὴν Εὐρώπην

Μὲ τὸ σπαθίτου νὰ παρθοῦν
αἱ χῶραι τῶν ἑλλήνων,
ὄχι μικρὸν τεμάχιον
καὶ ἀπὸ τὸ Βερολίνον

Δαμπρούς πατέρα; ἄτωμεν!
Ποθεῖτε τοὺς προγόνους,

ἀν θέλητε νὰ λάμψωμεν
καὶ ἡμεῖς εἰς νέους χρόνους.

Αὐτοὶ εἶνε οἱ ἥρωες
 ποῦ δόξασαν τὸ ἔθνος
 αὐτοὶ ναί! ποῦ μᾶς ἔβγαλαν.
 τὸ τρομερὸν μας πένθος

Μάλιστα οἱ πατέρες μας
τὰς φλέβας τῶν ἀδελιάσαν,
τὸ αἷμα ἔρρεε παντοῦ
κ' αὐτοὶ δὲν ᾔδειλιάσαν!

Ἡ τρομερὰ ἔξοδος τῆς γυναίκας καὶ ἀτρομῆτος
φρουρᾶς τοῦ Μεσολογγίου.

Ἀπ' τὴν Κλείσοβα ἐφάνη
τῆς ἐξόδου γιαταγάνι.

ἐκ' εἶνε τὸ νησίδιον,
ἀγίας μας Τριάδος,
εἰς ἐκεῖνο συνετρίβη
στόλος καὶ στρατὸς μέγας!

Τοῦ Ἰβραήμ καὶ Κιουταχῆ
τ' ἀνθρωπόμορφα θηρία
εὗρον εἰς τὴν θάλασσαν τῆς
ἐκδικήσεως ἀνδρεία

Κλείσοβα δεδοξαμένη!
ὦ πολυπαθής μου νῆσος
δὲν μᾶς λέγεις τί συνέβη;
τί ἤσθάνθης ἐνδομύχως;

ὅταν στρατιαὶ σχεδῖαι,
τὴν ἀκτὴν σου ἐκυκλώσαν
καὶ ἀπειλητικῶς προὔχωρου
τὴν τιμὴν σου δὲν πληγώσαν!

Π' τὸ Βασιλάδι ἤτονε καὶ
μέχρι Γαβρολίμης
καράβια κατὰ σιρὰν
εἶχεν ὁ Ἰβραήμης.

οἱ τὴν ἡγχιυροβόλησαν
ὁ κρότος τῶν ἀλύσων!
ἴταραξε τὰ θεμέλια
τῶν δύο τούτων νήσων!

Ἀστραπηδὸν τὸ σύνθημα
ἵνα πυροβλήσουι

τοὺς ἥρωάς μας μαχητὰς
μήπως καὶ τοὺς φοβίσουν.

Ἀτάραχοι οἱ μάχηται,
ποσῶς δὲν δειλιάσαν
ἀλλὰ μὲ γενναιότητα
τὰ σπλαττων ἀδράξαν.

Τηλεσκοπεῖ ὁ Ἰβραήμ
βλέπει ἐτοιμασθήκαν
καὶ λέγει εἰς τὸν Κιουταχῆ
τοὺς βλέπεις πῶς ἐμβῆκαν;

Νὰ 'δοῦμε 'λέγ' ὁ Κιουταχῆς
τὰ βλέπεις τὰ νησιά;
ἐκεῖ θὰ 'δῇς τὸν θρῆνόντων
στάς λέμβους των θυσία.

Βλέπω καὶ κατὶ πάτηρα
Πῶς; σάλια τὰ λέγουν;
ἀλλ' ἄς ὑπάγουν καὶ αὐτὰ
χρειάζονται νὰ καίουν.

Πῶς! τί; τῷ λέγ' ὁ Ἰβραήμ,
εἴμαι ὥσάν ἐσένα
ποῦ ἔρριπτες τὰς βόμβαςσου
στὴν μάνδραν στὰ χαμένα

Μὲ βλέπεις καθυπέταξα
ὅλους τοὺς Μωρχίτας
Σουλιώτας δὲ χειρότερα
καὶ τοὺς Μεσολογγίτας!

Δὲν ἔχασε παλὺν καιρὸν
γρήγωρα τοῦ τὸ πράττει
στρατοῦς νὰ ἐμβῇ στὴν γραμμὴν
ἀμέσως διατάττει.

Τοὺς δείχνει τὸ νησίδιον,
τοὺς λέγει ὡς ἐσπέρας
ναί! τέφρα νὰ τῷ κάμῃτε
νὰ τὸ σκορπίσ' ἀέρας.

Μήπως καὶ δειλιάσητε
καὶ ἐλθῇτε ἵντροπιασμένοι!
μὰ τὸν προφήτην σὰς τὰ λέω,
εἴσθ' ὅλοι κρεμασμένοι!

Δέγ' εἰς τοὺς ἀξιοματικούς
ὅσοι ἄν δειλιάσουν
νὰ τοὺς κατατομοῦν εὐθύς,
χωρὶς καιρὸν νὰ χάσουν

Ἀμέσως ἐξεκίνησαν,
ὄργανα παιανίζουν,
οἱ οὐλεμάδες ἔκραζον
Προφῆτα! νὰ νικήσουν!

Τζαβέλλας τότ' ἐφώναζεν.
Σουλιῶται Μωραῖται!
Μεσολογγῖται τρομεροὶ
καλῶς νὰ τοὺς δειχθῇτε!

Σταθῇτε! . . . κ' εἶνε μακρὰ
ἀφῆτε νὰ σιμώσουν
κ' ἔχω τὴν πεποιθήσιν
πῶς δὲν θὰ μᾶς γλυτώσουν!

Τριακόσιοι ἦτον οἱ μάχηται
τοὺς Τούρκους ἐτρομάξαν
ἀπὸ ἀνθρωπίνην δύναμιν
ναί! Πλεόνα ἐπραξαν..

Ἢ θάλασσα κοκκίνισε
τὸ κῦμ' αἶμ' ἀφρίζει

τῶν τηλεβόλων ὁ καπνὸς
τον ἥλιον σκοτίζει!

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΜΕΣΟΔΟΓΓΙΟΥ

Πῶς μᾶς τρομάζουν αἱ σκιαὶ
τοῦ Βύρωνος καὶ Μάρκο,
καὶ τῆς Λαμίας τὸ σουβλί,
ποῦ σουβλίσαν τὸν Διάκο;

Σήκου Μάρκε νὰ ἀκούσῃς,
ἤλθομεν ν' ἀναμνησθῶμεν,
τὸν μέγαν σὰς ἡρωϊσμόν,
σήμερον ἐξυμνοῦμεν!

Τὰ εἶδες ἥρωα αὐτὰ;
θὰ ἦσο σκοτωμένος,
ἐπάνω εἰς τὸν ἵππον σου
στό σάγμα φορτωμένος!

Σὺ δὲ, ὦ Βύρον, δὲν μᾶς λές;
καὶ σ' ἦσουν πεθαμένος;
ἐκεῖ εἰς ἓνα αἶκημα
ἦσουν ταριχευμένοι;

Ἄλλ' ἡ καρδιά σου εἶν' ἐδῶ,
δὲν ὀμιλεῖ ἐκεῖνη;
καὶ κάτι τι νὰ μᾶς εἰπῇ,
ἐτότες τί ἐγείνη;

Σὺ Κυριακούλη τί θὰ πῇς;
τὸν μύστακά σου στρίβεις.
οὐ βλέπω ἀναπαύσασαι
καὶ ὀμιλᾷ δὲν δίδεις!

Ἰσκοτώθης καὶ σὺ Λάκωνα;
ὁ μύσταξ σου ἐλοιώθη;
τὸ ἱερόν σου λείψανον
ἄραγε 'κεῖ ἐχώθη;

Μαχόμενον σ' ἐκτύπησαν,
Λάκων Μαυρομιχάλη,
Πάρτε με! . ε . (εἶπε σιγαλὰ)
μὴ μ' πάρουν τὸ κεφάλι).

Σύντροφοι τότε ἐδραξαν
στὸν ὄμόν των σ' ἐπῆραν
καὶ εἰς τὸ Μεσολόγγιον
εἰς τὴν στιγμὴν σ' ἐπῆγαν!

Καὶ τέλος πάντων τί νὰ 'πῶ;
Ποῖόν νὰ ἐρωτήσω;
περὶ τῆς προμερᾶς νυκτὸς
νὰ σὰς πληροφορήσω;

Τὰ σκεπασμένα κόκκαλα,
κάτι θὰ μᾶς εἰπῶνε!
στὴν ἐξοδὸν τί ἐγείνε,
ὅπ' ἤθελον νὰ ἐγοῦνε;

Δὲν ὀμιλοῦσι καὶ αὐτὰ
θὰ εἶναι σκοτισμένα,
ἔχουν σπαθῆές στὴν κεφαλὴν
καὶ εἶν' ἡσυχασμένα!

Ἐσὺ Τζαβέλλα νὰ εἰπῇς!
ποῦ ἦσουν αὐτόπτης
καὶ ὁ Μακρῆς ποῦ 'τανε 'κεῖ
εἰπέτε μας ἐν πρώτοις.

Ἄν τὸν Ἀθανάσι εἶδατε!
τὸν Κότσικα ἐκείνον

ἦτον ἐκεῖ παρὼν κ' αὐτὸς
εἰς τὸν μεγάλον θρῆνον;

Νὰ τώρα μᾶς τὸ εἶπανε!
ἐκεῖ ὅπου ᾠηλάλει
καὶ ἔπεσεν ἀνάσκέλα
ᾠκυπήθη στὸ κεφάλι!

Καὶ τὸν Καψάλλη εἶδατε;
στὴν πυριτιδαποθήκην;
Μιὰ ματιὰ τὸν εἶδαμεν
Π' ἔκαμνε διαθήκην.

Μ' ἓνα δαυλὸν στὸ χέριτου,
ἐκεῖ καὶ λαβωμένοι,
ᾠμπροστά τ' εἶχε πυρίτιδα,
καὶ τὸν ἔχθρὸν προσμένει

Νύκτα ἦτονε παιδιὰ,
καὶ ποῖν νὰ ἰδοῦμεν;
τὸ σύνθημά μας ἦτανε
στὸν ᾠΤ Συμεῶν νὰ βοῦμε.

Τὸ τί ἐπάθομεν ἐκεῖ!
δὲν λέγει ἱστορία
μᾶς πιάσανε τὸ σύνθημα
ἐκεῖνα τὰ θηρία

ᾠΑλλὰ ὁ λέων τοῦ Ζυγοῦ!
τὰ ἔχνητων μυρίζει
Τοῦρκοι! βγάλλει μιὰ φωνή!
ὀπίσω τοὺς γυρίζει!

Αὐτὸς τῷ τὰ ᾠεπλήρωσεν
ὁ,τι τό χρεωστοῦσεν
Βοστάμβη εἰς ᾠΑράχοδαν
ὀπόταν ἀπερνοῦσεν!

Τρέξε Μακρῇ τοῦ φώναξεν
ᾠΗρως Καραϊσκάκης,
στὴν ῥάχιν ὁ,τι ἔπαθες!
ᾠεπλήρωστα δεκάκις.

ᾠΑς τοὺς ἀφήσωμεν αὐτοὺς!
καὶ ᾠς ἔλθωμεν στὸ θέμα
στὴν ἔξοδον τί ἔγεινεν
ἔχυθη πολὺ αἷμα;

Σπαραξικάρδιος νυκτιά,
ἐκείνη τοῦ Λαζάρου,
σὰν πίσσα ᾠταν ἰλόμαυρη
ὡς πρόσωπον τοῦ Χάρου!

Σιγὰ σιγὰ ᾠπιπτε βροχή!
Θεὸς ἀναστενάζει
τὰ ἀγγελικὰ του τάγματα
εἰς λόχου, τὰ μοιράζει!

ᾠΑμέσως ἐδιέταξεν!
ἔδω νὰ εὐρεθῶσι!
στοὺς ἥρωάς μας μαχητάς,
νὰ παρουσιασθῶσιν!

Δόχους ἀγγέλων ἀπ' ἔδω!
λόχους κ' παρὰ πέρα!
κύκλω τὸ Μεσολόγγιον
τὸ εἶχον τὴν ἑσπέρα!

Τ' ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ,
τοῦ ἔδωσε στεφάνι,
μὲ αὐστηρὰν διαταγήν,
στὸν πρέποντα νὰ βάνη!

Τοὺς φεύγοντας τὸν κάλαμον
αὐτοὺς δὲν λογαριάζει,

ἄλλ' οὔτε εἰς τὴν κεφαλὴν
στέφανον νὰ τοὺς βάξῃ.

Ἄνοιξεν ὁ Παράδεισος!
τ' ἄνθ' εὐωδιάζουν,
γὰ νὰ ὑπάγουν αἱ ψυχαί,
τὸν τόπον ἐτοιμάζουν!

Καὶ τότε λέγει ὁ Ἀδάμ!
ἐγέρθητε προφῆται!
ψυχὰς ἡρώων εὐγενῶν!
ἵνα ὑποδεχθῆτε!

Καὶ εἰς τὴν πύλην στέκεται
Ἀπόστολος ὁ Πέτρος,
καὶ μὲ χαρὰν τοὺς δέχεται
μὲ δόξαν ὑπερμέτρως!
Μὲ τ' ἄρματα τῶν πηγαινῶν!
ψυχαὶ ἄρματωμένοι!
μὲ κόκκινα ἐνδύματα!
καὶ ὅλοι ματωμένοι!

(Τοὺς λέγει ὁ Ἀπόστολος!)
(Τὰ ὄπλα νὰ τ' ἀφῆτε)
(ἔξω ἀπ' τὸν παράδεισον)
ἐὰν εὐχαριστήσθε!)

Καὶ ὁμοφώνως ἔκραξαν
τὰ παίρνομεν μαζίμας,,
θὰ τὰ κρεμάσωμεν ἐκεῖ
νὰ χαίρῃ ἡ ψυχὴ μας!

Τὰ πάντα εἶνε ἑτοιμα!
τῆς θείας προστασίας,
ἃς φέρωμεν εἰς μνήμην μας
τὰς τρομερὰς θυσίας.

ὦ! τί ἐσπέρα φοβερά!
δὲν μὰς κατατρομάζει;
ἐκαστος ἂν ἀναμνησθῇ
δὲν θὰ ἀνατριχιάξῃ:

Αὐτοὶ δὲν συλλογίσθησαν!
ἐλευθερίᾳ ζητοῦσαν
μὲ τὸ σπαθί στὴν δεξιὰν
σ' αὐτὴν ἐπροχωροῦσαν.

Ἐμπρὸς! ἐμπρὸς! φωνάζαν!
καὶ τὸν Τοῦρκον ἐτρομάζαν!

Ἐξοδὸν ἐφώναζον παντοῦ!
ὅλοι ἀνεκατωθῆκαν,
ἐπάνω εἰς τὴν γέφυραν
ὅλ' ἐσωματωθῆκαν!

Οἱ ἄνδρες ἐξεσπάθωσαν,
αἱ γυναῖκες περιμέναν,
εἶχον ἔξω τοὺς μαστοὺς,
τὰ βρέφητων ἔβυζαῖναν

Νάνι! σιγὰ ψιθύριζαν,
νὰ τὰ ἀποκοιμίσουν,
καὶ σιγανὰ περπάταγαν
νὰ μὴν τὰς ἀγροικήσουν!

Τι δρόμος τρομερώτατος!
καὶ μᾶλλον ἀγριώτατος!

Νὰ! ἔτριζεν ἡ γέφυρα
καὶ ἀμέσως ἐκρημίσθη!
εἰν' ὧντες ὅθ' πολλοί,
οὐδεὶς ζωῆς ἐφείσθη!

Καὶ αἱ γυναῖκες ἔπεσον
μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ των
τὰ ῥάσταζον ὅμως σφικτά
μέσα στὴν ἀγκαλιά των

Τρομάρα μας ῥωνάζαν,
βοήθειαν ἐκράζαν!

Βίς μάτην ὅμως τ' ἄφησαν!
μητέρες των ἐφύγαν
καὶ τ' ἄφησαν εἰς τὸ νερόν!
δὲν ἤξευρον ποῦ ἔπῃγαν!

Ἀνατριχιάζω νὰ εἰπῶ
γὰρ κείνα τὰ παιδάκια!
ποῦ ἔπλεον μέσ' τὸ νερόν
ὡς νεογνά πουλάκια

Μανούλα μα' ῥωνάζαν
κ' οἰκτρῶς ἀνεστενάζαν!

Καὶ ἐφωνάζαν ἀλγεινῶς!
δὲν εἴμεθα παιδιὰ σας!
μὴ μὰς ἀφῆστε στὸ νερόν
Πάρτε κ' μὰς κοντά σας!

Τί νὰ σὰς κάμωμεν παιδιὰ!
ποία οἰκονομία;
Ποῦ νὰ οἱ τοῦρκοι ἔφθασαν
δὲν εἶνε ἐλπίς καμμία!

Καὶ ἄλλαι μὲν τὰ κοίμισαν!
κ' ἄλλαι τὰ ῥχινίσαν
καὶ τὰ κλειναν στὰ σπίτια των
κ' μοναχὰ τὰ ῥῆσαν!

Οἱ μαχῆται τί ἔκαμαν;
ἔξω ὅπου ἐβγήκαν,
ὅλοι αὐτοὶ ἐγλύτωσαν:
πῶς δὲν ἐσκοτωθῆκαν;

Οἱ μαχῆται διέσχιζον
μεθ' ὅλης τῆς ἀνδρείας.
τὰς Τουρκικὰς τὰς φάλαγγας,
λόχους καὶ διμερείας!

Καὶ τῶν Τουρκῶν ἐφαίνετο
πῶς ἄγγελοι ἔπερνούσαν!
καὶ ἔμειναν ἐμβρόντητοι
καὶ δὲν ὑποβόλουν!

Ποῦ εἰσθ' σεῖς ὦ γέροντες!
νὰ μὰς πληροσφοῦντες
νὰ! ἔλεπτο μερικὸς ἐδῶ!
πιάστε τοὺς! ρωτῆστε!

Δακρύζετε ὦ γέροντες!
στενάζει ἡ καρδιά σας,
ἐβούλωσε τὸ στόμα σας.
ἐπιάσθη ἡ μιλιὰ σας!

Βόμβαι ἑξακοσόλιτροι
ἐπιπτον ὅταν χαλάζι,
εἰς τὴν ἀνάμνησιν αὐτὴν,
τίς δὲν ἀναστενάζει;

Καὶ πλείσται σφαῖραι σιδηραῖ!
στοὺς δρόμους ἔπερπατοῦσαν
καὶ σώματα ἀνθρώπων,
εἰς πέντε διαίρουσαν!

Σκότια ξεχωριστά;
δῶθε, κείθε σκορπιστά!

Δὲν φθάνουν ταυτ' ἀπὸ ξηρᾶς
ἀλλὰ κ' ἀπὸ θαλάσσης!
ποῦ νὰ ὑπάγῃς νὰ σταθῇς;
καὶ ποῦ νὰ ἡσυχάσῃς!

Ἄλλ, ὅταν ἐπλησίασαν
οἱ μελαῖφοι ἐκεῖνοι,
τοῦ Ἰμβραήμ. καὶ Κιουταχῆ!
ἐτότε τί ἐγένετο;

ὦ! ἐβαλαν τὰς κλίμακας
καὶ ἀνέβαινον τὰ πλῆθη,
οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ἀλβανοί,
τὰ ἄγρια τὰ στίφη!

Ἀθρόοι καθάλκευσαν!
τῆς πόλεως τὸ πείλος,
τοῦ λαβωμένου· ῥόμαξεν
ὁ φοβερός ὁ πῦρ!

Στὴν πόλιν ἐσκορπίσανε!
καὶ ὅπου τοὺς ἄρῃσει,
καὶ ἔπραττον τὰ αἰσχίστα
τὸ θῦσαι καὶ ἀπολέσαι!

Ἐμβαίνουν εἰς τὰ σπίτια
καὶ εὗρίσκουν τοὺς ἀρρώστους
ὁ ἀκινάκης ἦτανε
ὁ μόνος ἱατρός τους.

Ἐνα παιδί εἰκόσαστές
δὲν θέλω νὰ τὸ εἶπω
ὄνομα καὶ ἐπώνυμον
αὐτὸ τὸ παραλείπω!

ὦ! σκεπασμένον ἦτονε!
καὶ βαρειολαβωμένο,

τὰ χέρια εἶχε σαυρωτὰ,
σὺν τὸν ἀποθαμένο.

Οἱ Τοῦρκοι τὸ ἔσεσκέπασαν
κυττάζουσι τὴν πληγὴν του,
ἓνα χαρμπὶ τῷ ἐμπηξάν
στὴν ῥατωμένην ὀπὴν του.

ὦχ. μανούλα μου ἐφώναξε!
ποῦ εἶσαι; τί ἐγένετο;
δὲν μὲ ἐπαινῃς καὶ ἐμένανε
εἰς ποίους μὲ ἀφίνει;

Καὶ ἄλλο τραγικώτερον
συνέβη σὲ μιὰ νέαν
ἐπίσης ἀνθρώπῳ· αὐτὴν
στὸ πρᾶσιπον ὠραίαν!

Τὴν πρόμος τρομερώτατος!
νὰ λέγῃ ἄχ ἐμένα!
νὰ σύρῃται μὲ τοὺς γλοττοὺς
τὰ πόδια της κομμένα!

Ὁ μύδρος τὰ ἐτσάκισεν!
στὸν τόπον δὲν τὴν ἄφησεν!

καὶ ἡ νεάνις δυνατὰ!
φωνάζει Τοῦρκ' ἐλάτε!
Σκοτώστε με παρακαλῶ!
Θεὸν ἂν ἀγαπᾶτε!

Καὶ τότες ἓνας Ἀλβανός
Πράγματι ἐλυπήθη!
στέκει καὶ τὴν πυροβολεῖ
καὶ στὴν στιγμὴν ἐσδύσθη

Καὶ ἄλλο τρομερώτερον!
 συνέβ' εἰς μίαν ἄλλην,
 καὶ ζῆ' ἀκόμη εἶνε ἴδω!
 μὲ κούσου στὸ κεφάλι!
 (Παλαιὸν κάλυμμα τῆς Κεφαλῆς.)

ὦ γραῖά μου τί ἔπαθες!
 ἄλλοι μόνον! στοχάσου!
 τί; ἔλαθες τὴν κεφαλὴν
 ἀνδρὸς σου στὴν ποδιά σου;

Καὶ τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς
 σοῦ ὅσων νὰ κρατήσης;
 καὶ μὴν φοβεῖσαι σοῦ ἔλεγον
 νὰ μὴν λιποθυμήσης!

Τὶ λεοντόκαρδος γορά,
 ἀκούς νὰ ὑποφέρῃ;
 καὶ νὰ κρατῇ τοῦ συζύγου τῆς;
 τὴν κεφαλὴν στὸ χέρι;

Τὸ πτώμα τὸ ἀκέφαλον
 τὸ εἶχεν ἐμπροστά της,
 ἀντὶ κρασιοῦ τὸ ἐπλυνε·
 μ' αὐτὰ τὰ δάκρυά της!

Καὶ τὰ παπούτσια τοῦ ἔβγαλαν
 στὰ φόρεσεν ἐσένα;
 καὶ αἰχμάλωτον σ' ἐπήρανε
 σὲ πῆγαν εἰς τὰ ξένα;

Ταῦτα μᾶς' πληροφορήσεν
 εἰς Τοῦρκος καὶ αὐτόπτης!
 ποῦ ἦτο μὲ τὸν Ἰβραήμ,
 στρατὸν του τροφοδότης!

Τρεῖς ἡμέρας ἔκαμεν
 ὁ Ἰβραήμ νὰ ἔμβῃ
 ἐσκέπτετο παρὰ πολὺ,
 κακὸν μὴ τοῦ συιέβῃ!

Οἱ στρατηγοῖτο τῷ ἔλεγον
 πῶς εἶνε σκοτισμένος
 φοβεῖσ' ἀπὸ ὑπόνομον;
 μὴ εἶν' ἡτοιμασμένος;

Ναί; τοὺς λέγ' ὁ Ἰβραήμ.
 μεγάλη ὑπόψια!
 μήπως ἔχουν ὑπόνομον
 καὶ γείνομεν θυσία.

ἄς περάσ' καὶ σήμερον,
 αὔριον θὰ ἴδωμεν!
 τοὺς ἵππους ἐτοιμάσατε!
 ἐπάνω νὰ ἑαθῶμεν!

Τὴν τρίτην καλορρίζικον
 ἡμέραν ἔγὼ τὴν ἔχω
 ἐπάνω εἰς τὸν ἵππον μου,
 ὡς νικητῆς θὰ τρέχω!

Καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν,
 ὅλοι ἐτοιμασθῆκαν,
 εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἰβραήμ,
 ἐκεῖ παρεταχθῆκαν!

βοή τυμπάνων ἀπ' ἐδῶ,
 ὀργάνων ἀπ' ἐκείθεν,
 ἐν μέσῳ δὲ ὁ Ἰβραήμ,
 στὴν πόλιν μας εἰσῆλθεν!

Διήρχοντο τὴν ἀγοράν,
οἱ ἵπποι 'χρεμετοῦσαν
καὶ ἔβλεπον τὰ πτώματα
καὶ δὲν τὰ ἐπατοῦσαν!

"Εφθασαν ἕως τὸν Κουρμᾶν
οἱ ἵπποι ἄμειζαν,
καὶ δὲν ἐπῆγαινον ἐμπρός,
τὰ πτώματα 'κυττάζαν.

"Εδάκρυσεν ὁ Ἰβραήμ,
ἀμέσως διατάσσει,
καὶ ἀγκαρεῖα νὰ ἐλθῇ
τὰ πτώματα νὰ μάσση!

Καὶ μὲ ὀργὴν ἐπρόσταξεν!
τὰ πτώματα νὰ μάσσουν,
καὶ μὲ ὕλας καυστικές,
ἀμέσως νὰ τὰ καύσουν!

Σωρούς! σωρούς! τὰ ἔκαμαν!
πυρκαϊὰ ἀρχίζει,
τὸ στέαρ κάμνει μέγα φῶς,
τὴν νύκτα τὴν φωτίζει!

Ζῇ ὁ Θεός ἅς σᾶς εἰπῇ;
δὲν εἶνε γεγονότα;
πῶς ἡ Εὐρώπη σήμερον!
μᾶς 'γύρισε τὰ νῶτα!

ὦ Φράγγοι στὰς καρδίας σας!
δὲν κατοικεῖ ἀγάπη!
δύο μόνον κατοικοῦν,
ὁ δόλος κ' ἡ ἀπάτη!

Δὲν ἦλθον λόρδοι Γερμανοὶ
καὶ μάζευον τὸ αἷμα!

ἐκεῖ στὸ Μεσολόγγιον,
ποῦ ἔτρεχεν ὦ; ῥεῦμα;

Τῆς Ἀλβιόνης γέροντας
μᾶς ἠύξησε τὸ ἔθνος
ὁ Γλάδστων μᾶς ἠγάπησεν,
ἅς ἦτονε καὶ ξένος!

Αὐτὸς δὲν τὴν ἐξήγησεν
ὅλην τὴν ἱστορίαν,
τὸ τῆς Ἑλλάδος γεγονὸς
μ' ὅλην τὴν θεωρίαν;

ἡμεῖς δὲν ἐδιώξαμεν
τὸν τρομερὸν τὸν Πέρσην;
δὲν ἐτρομάξαμεν ἡμεῖς
ὡς καὶ αὐτὸν τὸν Ξέρξην;

Αἱ μυριάδες τῶν Περσῶν
ἐδῶ στὴν Σαλαμῖνα
εἶπότε! τί ἐπάθανε
Ἰούνιον τὸν μῆνα!

Τὰ ἀκούτε! τί ἐκάμανε
Πατέρες μας ἐτότες;
αὐτοῦ τοῦ τρομεροῦ Μαχμούτ,
τοῦ ἔσπασαν τὰς πόρτες,!

Πόρταν αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν,
πατέρες μας 'κρημνίσαν;
κ' προστασίαν οὐδενὸς,
αὐτοὶ δὲν ἐζητήσαν!

Πῶς δὲν εἴμεθα κ' ἡμεῖς
Παιδιά! ἐκείνων τῶν πατέρων;
Ἕλληνες εἴμεθα κ' ἡμεῖς
τί ἄλλα περίπλεον;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050663

Πάλιν ἄς μνημονεύσωμεν,
τοὺς ἥρωας κ' ἐφέτος,
ποῦ 'δῶκανε τὴν ἐλευθερίαν;
εἰς τὸ μικρὸν μας ἔθνος.

Σὺ, ὦ παντάναξ θεέ,
νὰ τοὺς τοποθετήσης,
συμφώνως μὲ τὰ ἔργα των
νὰ τοὺς εὐχαριστήσης!

Σχόλιον. Αὐτός ὁ στοιχὸς ἀνήκει εἰς τὴν δωδεκάτην σελίδα μετὰ τὸν
δέκατον τέταρτον στίχον.

Καὶ ἔμεινε ἀκίνητος, καὶ ἤνοιξε τὸ στήθος!

βαρεῖται 'δῶ παρακαλῶ αὐτὸ 'λεγειν στὸ πλῆθος.

ΤΕΛΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ